

Budgetaftale for Budget 2023 og budgetoverslagsårene 2024-2026

Ebeltoft, mandag den 26. september 2022

Vækstkommune i en krisetid

Serviceniveau for velfærd og anlæg fastholdes generelt

Forlig vedrørende Budget 2023 og budgetoverslagsårene 2024-2026 er indgået mellem følgende partier i Byrådet: Socialdemokratiet, Venstre, Konservative, SF, Radikale Venstre og Nye Borgerlige.

Verden er forandret siden Byrådet vedtog budgettet for 2022. Krigen i Ukraine har betydet en grundlæggende forandring af Europas og Danmarks sikkerhed og ikke mindst af de økonomiske vilkår. Forudsætningerne for Syddjurs Kommunes økonomi er i dag helt anderledes med inflation og nye stramme rammer for kommunernes økonomi.

For en væstkommune er dette begrænsede økonomiske råderum vanskeligt. Syddjurs Kommune oplever både et stigende indbyggertal og en større andel af de ældste medborgere og af børn. Det kræver større investeringer både i anlæg og i driften for at fastholde kommunens gode service.

Forligspartierne har i denne svære økonomiske situation valgt at investere i drift og anlæg, så kommunens serviceniveauer generelt kan fastholdes. Store beløb er sat af til at tilpasse kommunens drift til de demografiske ændringer med flere ældre og flere børn. Alene i 2023 afsættes der 30 mio. kr. til at fastholde områdernes serviceniveau, og det samlede beløb stiger til 100 mio. kr. i 2026 på baggrund af befolkningsudviklingen.

Samtidig investeres der et stort beløb i anlæg i de kommende år for at efterkomme det stigende behov for blandt andet skoler, dagtilbud og plejeboliger. Der er blandt andet afsat 135 mio. kr. til ny skole i Hornslet, 30 mio. kr. til en ny daginstitution i Hornslet vest, 47 mio. kr. til at øge dagtilbudskapaciteten i Rønne, 17 mio. kr. til modernisering af plejehjemmet Rosengården og 120 mio. kr. til udbygning af plejeboliger.

Forligspartierne er enige om, at en række områder særligt skal fremmes:

Taskforce for styrket erhvervsindsats

Et velfungerende erhvervsliv med de bedste betingelser for vækst og udvikling er en afgørende forudsætning for kommunens positive udvikling. Med oprettelse af et Erhvervs- og planudvalg i forbindelse med konstitueringen efter kommunalvalget i november 2021 har Syddjurs Kommune øget ambitionerne for et godt lokalt erhvervsklima. Forligspartierne er enige om, at kommunens service til erhvervslivet fortsat skal styrkes og udvikles.

Der skal oprettes en taskforce, der på tværs af fagområder kan styrke samarbejde og kontakthænde med virksomhederne. Den nye indsats skal kunne håndtere en bred vifte af erhvervsrelaterede opgaver og sikre en helhedsorienteret sagsbehandling med service i højsædet.

Der afsættes 2 mio. kr. i 2023 og 2,25 mio. kr. i overslagsårene, ligesom der vil blive samlet eksisterende ressourcer i den styrkede erhvervsindsats. Der fremlægges senere i 2022 et oplæg til udmøntning og etablering af taskforcen i Erhvervs- og planudvalget og Økonomiudvalget. I forlængelse af den kommende erhvervs- og planpolitik fastlægger Erhvervs- og planudvalget en række resultatmål medio 2023 som udgangspunkt for taskforcens arbejde, samt en plan for opfølgning og evaluering medio 2025.

Flere børn og unge i trivsel

Forligspartierne har stor opmærksomhed på, at børn og unges trivsel skal forbedres. Der er i en årrække arbejdet med en tværfaglig, kommunal ungeindsats i regi af beskæftigelsesområdet, med fokus på trivsel og uddannelse.

Forligspartierne ønsker, at tilbud til unge skal styrkes. Der skal etableres et styrket klubtilbud med en udvidet åbningstid i sommertiden. Udformningen af tilbuddet skal ske i dialog med brugerne af de eksisterende ungdomsklubber og Demorådet. Arbejdet skal koordineres med den fortsatte indsats for unges trivsel. Der afsættes samlet 625.000 kr. årligt til indsatsen. Familie-, børne og læringsudvalget og Social- og beskæftigelsesudvalget godkender plan for udmøntningen og fastlægger evaluering og opfølgning. Den styrkede indsats skal også sikre bedre koordinering mellem de forskellige fagområder.

Sund kost og fællesskab omkring måltidet er en af forudsætningerne for børns trivsel og læring. Forligspartierne afsætter derfor 500.000 kr. i 2023 til udvikling og afprøvning af en ordning, der tilbyder skolebørnene frokost. Ordningen afprøves på en til to skoler, som inddrages i tilrettelæggelse af forsøgsordningen. Ordningen forelægges Familie-, børne- og læringsudvalget og evalueres ultimo 2024.

Mere kultur til alle

Syddjurs Kommune har et rigt og varieret kulturtilbud, og det ønsker forligspartierne at fastholde og udvikle. Et bredt kulturtilbud er en af forudsætningerne for, at tilflyttere ønsker at bosætte sig bredt i kommunen.

Kulturpuljen forøges med 200.000 kr. årligt fra 2024 for at øge støttemuligheder for events og festivaler. Der afsættes desuden midler til at øge kunsten i det offentlige rum i byer og landdistrikter. Der afsættes et beløb på 0,5% af de budgetlagte indtægter fra grundsalg til kunst i det åbne rum fra 2024. Dette svarer til ca. 350.000 kr. årligt, afhængig af de konkret opnåede indtægter.

Glasmuseet Ebeltoft er et museum med internationalt niveau, som har potentiale til at udvikle både sit tilbud og sit program. Der afsættes midler til at øge tilskuddet til museet med 200.000 kr. i 2023 stigende til 500.000 kr. årligt herefter.

Maltfabrikken har allerede vist sig som et kulturelt fyrtårn, der kommer både turister og kommunens borgere til gode. Der afsættes et driftstilskud i 2023 på 400.000 kr. ekstra til den oprindelige bevilling og samlet på 1,9 mio. kr. fra 2024. Det øgede tilskud udmøntes i forbindelse med en fornyet partnerskabsaftale.

Hornslet vokser kraftigt i disse år, og sammen med den strategiske indsats i regi af Hornslet i Udvikling er et kulturhus et centralt omdrejningspunkt. Der afsættes knap 22 mio. kr. frem mod 2028 til at udvikle et kulturelt samlingssted i Hornslet. Sideløbende hermed bygges en ny udskoling ved Hornslet Hallen, der sammen med hallen også vil blive et stærkt samlingssted for byens unge og familier centreret om det aktive fritidsliv.

Behov for effektivisering og reduktioner frem mod Budget 2024

Udgangspunktet for budgetlægningen for 2024 er særligt vanskeligt.

Forligspartierne er derfor enige om, at der allerede nu skal udarbejdes et omstillings- og reduktionskatalog frem mod Budget 2024, så der er god tid til at inddrage fagudvalgene, medarbejderrepræsentanter, råd, erhvervsliv, foreninger og borgere i arbejdet. Kataloget skal give et muligt råderum på minimum 50 mio. kr., hvor det aktuelt forventes, at der skal indarbejdes reduktioner for ca. 30 mio. kr. i Budget 2024. Fagudvalg og Byråd orienteres om status på arbejdet i maj/juni 2023.

I Budget 2023 indgår et effektiviseringskrav på 9 mio. kr. svarende til 0,5 %. Kravet blev vedtaget i forbindelse med Budget 2021, hvor der blev besluttet et årligt rammefordelt effektiviseringskrav på 9 mio. kr. for årene 2022 til 2024. Forligspartierne er enige om, at det rammefordelte effektiviseringskrav for 2023 fastholdes, men at det næste trin på 9 mio. kr. i 2024 udgår. I stedet indarbejdes beløbet i omstillings- og reduktionskataloget til Budget 2024, der således også vil indeholde effektiviseringsforslag.

Effektiviseringskravet på 9 mio. kr. for 2023 skal følges tæt af fagudvalgene, som skal orienteres nærmere om udmøntningen i november 2022. Effektiviseringerne udmøntes i videst muligt omfang uden serviceforringelser eller personaleafskedigelser. Byrådet orienteres endvidere om status på udmøntningen i maj/juni 2023, så de kan drøftes i sammenhæng med omstillings- og reduktionskataloget for 2024.

Forligspartierne er enige om, at medarbejdere og ledere skal have mulighed for at bidrage med ideer til effektiviseringskravet for 2023 samt til omstillings- og reduktionskataloget til Budget 2024.

Forligspartierne ønsker også, at Byrådet tager del i effektiviseringen og selv er med til at finde billigere løsninger og bidrage til et mindre forbrug. Derfor reduceres budgettet til Byrådets arbejde med 2%.

Der udmøntes besparelser på administration på 3,5 mio. kr. i 2023 stigende til 6,5 mio. kr. i 2025 og frem. Økonomiudvalget forelægges en plan for udmøntningen inden udgangen af 2022.

Forligspartierne ønsker i 2023 og frem en årlig reduktion på 0,5 mio. kr. på brugen af eksterne konsulenter, og det er besluttet, at der sker en tilpasning på alle driftspuljer med 10% fra og med 2023.

Opfølgning og evaluering

Forligspartierne er enige om, at der skal være særlig opmærksomhed på evaluering og opfølgning på nye væsentlige tiltag. Dette skal sikre, at det, der virker, kan fastholdes, og det, der ikke virker, kan afvikles. De konkrete planer for evaluering og opfølgning aftales i de relevante fagudvalg i forbindelse med start af de forskellige initiativer.

Nedenstående bemærkninger for de enkelte udvalgsområder tager udgangspunkt i ændringer af Direktionens oplæg til budget.

Økonomiudvalget

På baggrund af væksten i det administrative budget i 2014-2020 udmøntes der samlet besparelser på administrationen på 3,5 mio. kr. i 2023 stigende til 6,5 mio. kr. i 2025 og frem. Særligt to områder har tegnet sig for væksten. Det drejer sig om beskæftigelsesområdet, som bliver reduceret med 1,5 mio. kr. årligt, og familieområdet, der skal reducere med 0,5 mio. kr. i 2023 stigende til 1,5 mio. kr. årligt fra 2024. Desuden fordeles en reduktion bredt til administrationen på 1,5 mio. kr. i 2023 og stigende til 3,5 mio. kr. i 2026.

Forligspartierne anerkender, at reduktionen kan medføre generelt længere sagsbehandlingstider i de administrative opgaver. Økonomiudvalget forelægges en plan for udmøntningen inden udgangen af 2022.

Forligspartierne aftaler desuden en reduktion på 0,5 mio. kr. fra 2023 på brugen af eksterne konsulenter, og det er besluttet, at der sker en tilpasning på alle driftspuljer med 10 % fra 2023.

Erhvervs- og planudvalget

Et velfungerende erhvervsliv med de bedste betingelser for vækst og udvikling er en afgørende forudsætning for kommunens positive udvikling. Med oprettelse af et Erhvervs- og planudvalg i forbindelse med konstitueringen efter kommunalvalget i november 2021, har Syddjurs Kommune øget ambitionerne for et godt lokalt erhvervsklima. Forligspartierne er enige om, at kommunens service til erhvervslivet fortsat skal styrkes og udvikles.

Der skal oprettes en taskforce, der på tværs af fagområder kan styrke samarbejde og kontakthænde med virksomhederne. Den nye indsats skal kunne håndtere en bred vifte af erhvervsrelaterede opgaver og sikre en helhedsorienteret sagsbehandling med service i højsædet.

Der afsættes 2 mio. kr. i 2023 og 2,25 mio. kr. i overslagsårene, ligesom der vil blive samlet eksisterende ressourcer i den styrkede erhvervsindsats. Der fremlægges senere i 2022 et oplæg til udmøntning og etablering af taskforcen i Erhvervs- og planudvalget og Økonomiudvalget. I forlængelse af den kommende erhvervs- og planpolitik fastlægger Erhvervs- og planudvalget en række resultatmål medio 2023 som udgangspunkt for taskforcens arbejde, samt en plan for opfølgning og evaluering medio 2025

En effektiv og velfungerende byggesagsbehandling er afgørende for det lokale byggeri, og Byrådet har tidligere år tildelt ekstra midler til området. Forligspartierne er indstillet på fortsat at investere ekstra også i 2025 og 2026, men vil evaluere behovet forud for budget 2024.

Det forventes, at arbejdet med projektet "Klimarobust kystkultur" i Ebeltoft i 2023 udmøntes i konkrete prioriterede anlæg. Der er afsat 10 mio. kr. til "Ebeltoft i Udvikling" henover 2023 og overslagsår.

For at sikre god fremadrettet planlægning arbejdes der med udarbejdelse af byskitser, blandt andet for letbanebyerne. Dette skal give mulige forslag til placering af offentlige institutioner på såvel børne- som ældreområdet.

Familie-, børne- og læringsudvalget

Forligspartierne ønsker, at tilbud til unge skal styrkes. Der skal etableres et styrket klubtilbud med en udvidet åbningstid i sommersæsonen. Udformningen af tilbuddet skal ske i dialog med brugerne af de eksisterende ungdomsklubber og Demorådet. Arbejdet skal koordineres med den fortsatte indsats for unges trivsel. Der afsættes samlet 625.000 kr. årligt til indsatsen. Familie-, børne og læringsudvalget og Social- og beskæftigelsesudvalget godkender plan for udmøntningen og fastlægger evaluering og opfølgning.

Den styrkede indsats skal også sikre bedre koordinering mellem de forskellige fagområder.

I forlængelse af indsatsen for at sikre børn og unges udvikling, trivsel og inklusion i fællesskaber afsættes der desuden 400.000 kr. årligt til styrkelsen af den tværfaglige og tidlige forebyggende indsats i regi af PPR.

Sund kost og fællesskab omkring måltidet er en af forudsætningerne for børns trivsel og læring. Forligspartierne afsætter derfor 500.000 kr. i 2023 til udvikling og afprøvning af en ordning, der tilbyder skolebørnene frokost. Ordningen afprøves på en til to skoler, som inddrages i

tilrettelæggelse af forsøgsordningen. Ordningen forelægges Familie-, børne- og læringsudvalget og evalueres ultimo 2024.

Forligspartierne er enige om, at kapaciteten inden for dagtilbud i Rønde skal øges. Det endelige omfang i forhold til udbygning og institutionsstørrelser beslattes senere.

Pindstrupskolen skal udvides i overslagsårene, og Pindstrup Børnehus skal moderniseres. Muligheden for at samtænke det kommende byggeri med Pindstrup Hallen i forbindelse med skabelse af et mødested skal undersøges.

Forligspartierne ønsker at støtte en generel højnelse af personalenormeringerne inden for dagtilbudsområdet. Der afsættes 500.000 kr. årligt til området som supplement til de statslige midler til indførelse af minimumsnormeringer.

Det er væsentligt for folkeskolens udvikling, at medarbejdernes kompetencer løbende udvikles. Forligspartierne fastholder de fælles kompetencemidler på skoleområdet.

Forligspartierne ønsker at styrke samarbejdet med Demorådet i arbejdet for et øget omfang af ungdomsboliger i kommunen.

Syddjurs Kommune har som de fleste kommuner økonomiske udfordringer på det specialiserede socialområde. Med budgettet for 2022 blev Social og Familie tilført i alt 24 mio. kr. i 2022, 13 mio. i 2023 samt 7 mio. kr. i 2024. Områderne arbejder med en række initiativer i økonomiske handleplaner, som har til formål at nedbringe udgiftsniveauet. På grund af stigende aktiviteter på begge områder er der fortsat udfordringer med at overholde budgetterne. De opdaterede økonomiske handleplaner præsenteres for Familie-, børne- og læringsudvalget og Social- og beskæftigelsesudvalget i november 2022. Forligspartierne er opmærksomme på presset på områderne og vil følge udviklingen tæt de kommende år.

Folketingets partier indgik i juni 2022 en aftale, der skal sikre en helhedsorienteret indsats for udsatte borgere med komplekse og sammensatte behov. Syddjurs Kommune har allerede gode erfaringer med en tværgående indsats for udsatte borgere i regi af afdelingen Styrket Helhed. Forligspartierne er enige om, at kommunens fremtidige indsats skal tage afsæt i de nuværende erfaringer, samt at der skal udarbejdes en analyse af målgruppens størrelse, karakteristika og behov inden ny lovgivning træder i kraft i juli 2023.

Der er behov for at arbejde videre med mulige udviklingstiltag i organiseringen af opgaveløsningen på familieområdet. Der afsættes 0,3 mio. kr. i 2023 til at gennemføre en analyse af området særligt med fokus på brugen af forebyggende foranstaltninger.

Kultur-, fritids- og landdistriktsudvalget

Forligspartierne ønsker fortsat de bedste udviklingsbetingelser for kommunens landdistrikter. Kultur-, fritids- og landdistriktsudvalget vil frem mod Budget 2024 arbejde med en plan for den fortsatte gode service og udvikling i kommunens landdistrikter. Desuden afsætter forligspartierne 120.000 kr. årligt til bedre betjening af landdistrikter og områdefornyelse, så det nuværende arbejde fortsat kan understøttes og udvikles.

På Mols er børnehaven, skole og hal nu knyttet tættere sammen i Molsværket og bidrager fælles til at understøtte idræt, kultur og sociale aktiviteter. Forligspartierne ønsker at bidrage til den positive udvikling og afsætter 185.000 kr. årligt, der skal sikre fortsat liv og udvikling centreret omkring Molsværket.

Som en del af investeringen i landdistrikterne vil forligspartierne udvikle en fremtidig bæredygtig bogbusbetjening. Indtil videre er der afsat midler til, at den nuværende ordning kan fastholdes.

Senere skal der træffes beslutning om, hvordan den fremtidige og bæredygtige bogbusløsning skal være.

Glasmuseet Ebeltoft er et museum med internationalt niveau, som har potentiale til at udvikle både sit tilbud og sit program. Der afsættes midler til at øge tilskuddet til museet med 200.000 kr. i 2023 stigende til 500.000 kr. årligt herefter.

I forlængelse af evalueringen og som oplæg til en kommende samarbejdsaftale forøges driftstilskuddet til Maltfabrikken fra og med 2024, så der skabes et godt grundlag for en fortsat positiv udvikling af Maltfabrikken. Der afsættes et ekstra driftstilskud i 2023 på 400.000 kr. til den oprindelige bevilling og samlet 1,9 mio. kr. fra 2024.

Hornslet vokser kraftigt i disse år, og sammen med den strategiske indsats i regi af Hornslet i Udvikling er et kulturhus et centralt omdrejningspunkt for at sikre sammenhængskraften. Der afsættes knap 22 mio. kr. frem mod 2028 til at udvikle et kulturelt samlingssted i Hornslet.

De mange events og festivaler i Syddjurs Kommune bidrager positivt til kommunens aktive kulturliv. Forligspartierne forøger kulturpuljen med 200.000 kr. årligt fra 2024 for at give mulighed for at udvikle de lokale festivaler.

Forligspartierne ønsker at understøtte skabelse af og opsætning af kunst i det offentlige rum. Der afsættes 0,5% af de budgetlagte indtægter på grundsalg til opsætning af kunst i det åbne rum. Dette svarer til ca. 350.000 kr. i 2024, afhængig af de konkrete opnåede indtægter. De afsatte midler skal også kunne bidrage til et styrket samarbejde om fondsansøgninger for kunst i lokalområderne. Forligspartierne ønsker at udmøntningen af midlerne ses i sammenhæng med den kommende strategi for kunst i det offentlige rum.

Forligspartierne ønsker at styrke samarbejde mellem fodboldklubberne og kommunen i regi af en velfærdsalliance med DBU. Der afsættes 184.000 kr. årlig til samarbejdet.

Legepladser spiller en vigtig rolle for den daglige trivsel for mange børnefamilier. Forligspartierne afsætter yderligere 25.000 kr. årligt til vedligehold og udvikling af legepladser.

I budgetoplægget er der planlagt en besparelse på 130.000 kr. på mellemkommunale betalinger for voksenundervisning og lokaletilskud i forbindelse med folkeoplysende aktiviteter. Forligspartierne er enige om, at besparelsen reduceres til 80.000 kr.

Natur-, teknik- og miljøudvalget

På grund af stigende brændstofpriser og vigende indtægter efter corona har Midttrafik været nødsaget til at meddele Syddjurs Kommune en prisstigning på den kollektive trafik i 2023. Forligspartierne har afsat midler, der modsvarer dette, sådan at det kendte serviceudbud fastholdes. Forligspartierne anser de længere busruter, herunder rute 351, som en vigtig del af den lokale infrastruktur. Forligspartierne er derfor enige om, at der også afsættes midler til, at det nuværende serviceniveau på rute 351 kan fastholdes.

Forligspartierne er bevidste om, at økonomien på området fremadrettet er under stort pres. Region Midtjylland har annonceret, at der i den kommende tid kan komme yderligere besparelser på de regionale busruter. På den baggrund kan det blive nødvendigt med yderligere nytænkning, tilpasninger eller reduktioner af ruter og service.

Forligspartierne ønsker, at kommunens ejendomme skal styres effektivt med hensyn til klima, energi og omkostninger. Der skal udarbejdes en ny styringsmodel for ejendomsdriften i Syddjurs Kommune, der blandt andet rummer en plan for reducere af antallet af bygningskvadratmeter. Der er enighed om, at den oparbejdede gæld skal eftergives i

forbindelse med regnskabet for 2022. Gælden er fremkommet gennem de sidste år fra de besparelser, som blev lagt ind i budgettet i forbindelse med oprettelsen af ejendomscenteret.

Forligspartierne er desuden enige om, at kommunens ejendomsområde skal have realistiske rammer for sit arbejde, sådan at fremtidig budgetoverholdelse sikres. Budgettet til driften af de kommunale ejendomme forøges med 2 mio. kr. årligt. Forud for hvert budgetår præsenteres de konkrete planer for reduktion af bygningskvadratmeter for Udvalget for Natur, teknik og miljø forud, første gang i december 2022.

Forligspartierne ønsker, at der kan opsættes flere solceller ved at anvende kommunens bygninger til placering. Mulighederne og det økonomiske rationale belyses i en analyse, som Natur-, teknik- og miljøudvalget har igangsat i 2022.

Hvis der kan opnås statslig medfinansiering til en eller flere af de prioriterede cykelstier i Syddjurs Kommune, er forligspartierne enige om, at der tages konkret stilling til finansieringen af den kommunale andel, når anlægsprojektet fremlægges for fagudvalget. Eventuel finansiering skal ske ved omprioritering i anlægsbudgettet.

Social- og beskæftigelsesudvalget

Forligspartierne har stor opmærksomhed på, at børn og unges trivsel skal forbedres. Der er i en årrække arbejdet med en kommunal ungeindsats i regi af beskæftigelsesområdet, hvor der er arbejdet tværgående med trivsel og uddannelse. Dette arbejde med særlig opmærksomhed på unges trivsel skal udvikles i samarbejde med de unge og deres forældre samt organisationer på ungeområdet.

Forligspartierne ønsker, at tilbud til unge skal styrkes. Der skal etableres et styrket klubtilbud med en udvidet åbningstid i sommersæsonen. Udformningen af tilbuddet skal ske i dialog med brugerne af de eksisterende ungdomsklubber og Demorådet. Arbejdet skal koordineres med den fortsatte indsats for unges trivsel. Der afsættes samlet 625.000 kr. årligt til indsatsen. Familie-, børne og læringsudvalget og Social- og beskæftigelsesudvalget godkender plan for udmøntningen og fastlægger evaluering og opfølgning.

Der afsættes 50.000 kr. i 2023 og 100.000 kr. i 2024 og frem til opretholdelse af aftalen med Madspildspensionatet.

Syddjurs Kommune har som de fleste kommuner økonomiske udfordringer på det specialiserede socialområde. Med budgettet for 2022 blev Social og Familie tilført i alt 24 mio. kr. i 2022, 13 mio. i 2023 samt 7 mio. kr. i 2024. Områderne arbejder med en række initiativer i økonomiske handleplaner, som har til formål at nedbringe udgiftsniveauet. På grund af stigende aktiviteter på begge områder er der fortsat udfordringer med at overholde budgetterne. De opdaterede økonomiske handleplaner præsenteres for Familie-, børne- og læringsudvalget og Social- og beskæftigelsesudvalget i november 2022. Forligspartierne er opmærksomme på presset på områderne og vil følge udviklingen tæt de kommende år.

Folketingets partier indgik i juni 2022 en aftale, der skal sikre en helhedsorienteret indsats for udsatte borgere med komplekse og sammensatte behov. Syddjurs Kommune har allerede gode erfaringer med en tværgående indsats for udsatte borgere i regi af afdelingen Styrket Helhed. Forligspartierne er enige om, at kommunens fremtidige indsats skal tage afsæt i de nuværende erfaringer, samt at der skal udarbejdes en analyse af målgruppens størrelse, karakteristika og behov inden ny lovgivning træder i kraft i juli 2023.

Sundheds- og ældreudvalget

Forligspartierne anerkender de omstillinger, som løbende finder sted på dette vigtige område i kommunens drift, herunder en øget grad af lokal frihed til organisering af arbejdet. Den demografiske udvikling og store efterspørgsel efter arbejdskraft sætter området under pres. I budgetforliget tildeles der i overslagsårene store beløb for generelt at fastholde det kommunale serviceniveau, i 2023 8 mio. kr. stigende til 29 mio. kr. i 2026.

Byrådet vedtager i forbindelse med Budget 2023 en ny økonomisk tildelingsmodel for området. Den ny tildelingsmodel sikrer, at der tilføres de nødvendige midler til området i takt med, at der bliver flere ældre i kommunen i de kommende år. Modellen sikrer samtidig at der justeres for, at flere ældre også lever længere. Modellen indebærer, at der skal tages særskilt beslutning om tilførsel af flere midler til plejehjemmene, når der bygges flere plejeboliger.

Forligspartierne er enige om, at den oparbejdede gæld relateret til mellemkommunale betalinger skal eftergives i forbindelse med regnskabet for 2022 for at sikre en god start på implementering af den ny tildelingsmodel. Mellemkommunale betalinger omfatter kommunens betalinger til og fra andre kommuner, når borgere vælger f.eks. at få en plejebolig uden for egen kommune. Udgifterne hertil skal afholdes inden for rammerne af budgettildelingen.

Forligspartierne ønsker at understøtte de frivillige i centerrådene, aktiviteter for de ældre på kommunens aktivitetssteder og den hjemlige indretning på plejehjemmene. Der tildeles samlet 675.000 kr. årligt til dette. Udmøntning af støtte samt definition af kriterier drøftes og besluttet af Sundheds- og ældreudvalget.

Forligspartierne ønsker at styrke indsatsen for psykisk trivsel blandt de ældste medborgere. Der afsættes 250.000 kr. årligt til forebyggelse af depression for borgere over 65 år.

Kommunens hjemmepleje og medarbejderne på området har bidraget til en stor omstilling i forbindelse med etablering af selvstyrende teams. Forligspartierne ønsker at støtte en fortsat positiv omstilling på området og afsætter 275.000 kr. årligt til dette formål.

Anlægsvirksomhed

Der investeres store beløb i anlæg i de kommende år for at efterkomme det stigende behov for blandt andet skoler, dagtilbud og plejeboliger. Det er for eksempel:

- 135 mio. kr. til ny skole i Hornslet
- 8 mio. kr. til udvidelse af Pindstrupskolen
- 20 mio. kr. til udearealer og renovering af Kolind Skole
- 10 mio. kr. til Ådalsskolen til faglokaler og mødested
- 30 mio. kr. til en ny daginstitution i Hornslet Vest
- 47 mio. kr. til at øge dagtilbudskapaciteten i Rønde
- 17 mio. kr. til modernisering af plejehjemmet Rosengården
- 120 mio. kr. til opførelse af plejeboliger
- 22 mio. kr. frem mod 2028 til at udvikle et kulturelt samlingssted i Hornslet
- 10 mio. kr. til fortsat medfinansiering af Ebeltoft i udvikling

For at imødekomme den fortsatte befolkningsvækst og udvikling foreslås der afsat 55 mio. kr. til opkøb af jord og ejendomme i de kommende fire år, samt ca. 70 mio. kr. til byggemodninger. Investeringsmidlerne er fulgt op af en forventning om et stort beløb på salgsindtægter i budgetperioden.

Med en stigende andel af de ældste borgere over 85 år vil behovet for flere plejeboliger vokse de kommende år. Byrådet har tidligere besluttet, at der forud for arbejdet med budget 2024 skal udarbejdes et strateginotat, hvor en netop udarbejdet bolig- og behovsanalyse skal danne grundlag for placering og omfang af de kommende års udbygning af plejeboliger.

I notatet og den efterfølgende beslutningsproces om nye plejeboliger ønsker forligspartierne, at behovene for specialiserede tilbud, som f.eks. plejeboliger til borgere med demens, samt andre mulige anlægsformer, som offentlig-private partnerskaber eller friplejehjem, indgår.

Det må forventes, at der kan blive behov for yderligere prioritering af anlægsudgifter som følge af den økonomiske usikkerhed, der følger af faldende indtægter ved grundsalg samt stigende priser på energiforsyning og byggematerialer. Forligspartierne har på baggrund af samfundsudviklingen reduceret forventningen til grundsalgsindtægterne med 5 mio. kr. i 2023 og 10 mio. kr. i 2024 og 2025.

Forligspartierne har desuden følgende bemærkninger til de foreslåede anlægsændringer:

- Der afsættes 100.000 kr. til bålhytte i forbindelse med natur- og sundhedsaktiviteter.
- Modernisering af plejeboligerne ved Rosengården, herunder køkken og aktivitetsområder, fremrykkes fra 2026 til 2024. På den baggrund tilføres 11 mio. kr. i budgetårene til drift af plejeboligerne.
- Nord-Sydvejens etape 2 færdiggøres i 2023. Etape 3 ved Ryomgård (bypassagen) projekteres i 2025, således at den planlagte vejopgradering kan fortsætte.
- Mange af kommunens bygninger har et stort efterslæb på vedligehold. Der afsættes 8 mio. kr. årligt i 2023 og 2024, samt 10 mio. kr. årligt i 2025 og 2026 til vedligehold.
- Der arbejdes henimod et salg af Skelhøjeskolen og der skal udarbejdes en mulighedsanalyse om potentialet og scenarier for fremtidig anvendelse forud for beslutning om salg.
- Udbygningen af Hornslet Vest får stor betydning for den samlede udvikling i Hornslet. En godt plangrundlag og en udbudsstrategi er en forudsætning og der er stort politisk fokus på fremdriften.
- Forligspartierne er enige om, at størrelsen på den kommunale bygningsmasse skal sænkes. Derfor skal bygningsmassens størrelse vurderes på tværs af fagudvalg i relation til de faktiske behov.

- Der er afsat 2 mio. kr. i 2023 og 2 mio. kr. i 2026 til en bevægelsespark ved Kolind+ til brug for byens borgere og øvrige institutioner i området. Projektet forudsætter ekstern medfinansiering.

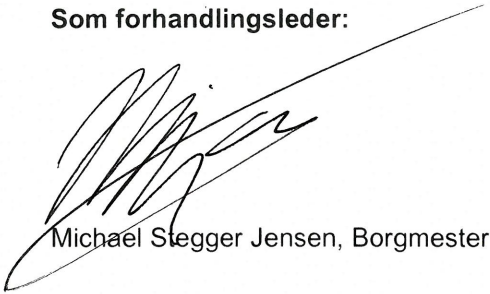
Afsluttende bemærkninger

Budgetforliget indgås under forudsætning af, at kommunerne i fællesskab overholder anlægs- og serviceloftet.

Partierne og grupperne er enige om at støtte ændringsforslaget som fremsættes af Borgmesteren indeholdende de ændringer på drift og anlæg i forhold til 1. behandlingsforslaget, som fremgår af de vedlagte bilag med ændringsforslag til drift, anlæg og finansiering.

Herudover er forligspartierne enige om, at der i forbindelse med 2. behandlingen af Budget 2023 ikke fremsættes andre ændringsforslag end de, der fremgår af forliget. Forligskredsen er enige om at stemme imod eventuelle ændringsforslag fremsat af byrådsmedlemmer ved 2. behandlingen af Budget 2023.

Som forhandlingsleder:

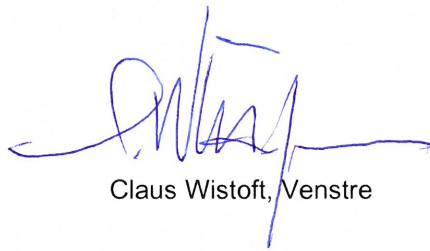

Michael Stegger Jensen, Borgmester

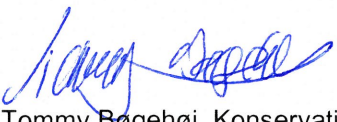
På vegne af partier og grupper:

Ole S. Hansen, Socialdemokratiet

Claus Wistoft, Venstre

Tommy Bøgehøj, Konservative

Kirstine Bille, SF

Heine Skovbak Iversen, Radikale Venstre

Laila Sortland, Nye Borgerlige